

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

24 april 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over VLIF-steun voor loonwerkers	1
Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de plannen om de volkstuinen te herwaarderen	
Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over promotieacties voor volkstuinjes	3

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over VLIF-steun voor loonwerkers

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister-president, in tegenstelling tot landbouwers en machineren kunnen loonwerkers geen beroep doen op VLIF-steun (Vlaams Landbouw Investeringsfonds). Naast het budgettaire plaatje valt inderdaad iets te zeggen voor het argument van de Inspectie van Financiën dat er oneerlijke concurrentie kan gevreesd worden met andere sectoren, zoals tractoren die worden ingezet in grondbeheer. Anderzijds hebben de proefcentra wel een goedkeuring van 2,5 miljoen euro gekregen. Bovendien werden reeds meerdere machineren opgericht. Deze samenwerkingsverbanden, waarin landbouwers via een coöperatieve vennootschap samen machines aankopen, worden op dezelfde leest geschoeid inzake VLIF-steun als de investeringen van individuele landbouwers. Bijgevolg kunnen de gebouwen, tractoren en andere machines wel ingebracht worden voor VLIF-steun, die tussen de tien en dertig percent bedraagt.

Nu rijst de vraag of ook voor de loonwerkers een steunregeling kan gelden. De sector maakt zich zorgen over zijn concurrentiepositie, echter met dien verstande dat de sector begrip opbrengt voor het argument dat loonwerkers ook andere taken kunnen verrichten dan louter agrarisch loonwerk. Met het oog daarop lijkt het niet onlogisch dat de VLIF-steun zou worden geconcentreerd op een limitatieve lijst van machines die uitsluitend binnen de landbouwsector kunnen worden ingezet. Concreet zouden tractoren buiten het toepassingsgebied vallen, maar zouden bijvoorbeeld zaai- en oogstmachines, die een loutere landbouwfinaliteit hebben, wel in aanmerking kunnen komen.

Er kan ook worden nagedacht over de omvang van de VLIF-steun. Maximale steun is niet meteen de vraag van de sector, maar wel een tegemoetkoming om hun concurrentiepositie ten aanzien van de landbouwers gelijke tred te laten houden. Een gemiddelde loonwerker investeert 175.000 à 200.000 euro per jaar, een investering die meestal over zeven jaar wordt afgeschreven. Bijgevolg zou de toekenning van een selectieve VLIF-steun budgettair niet onoverkomelijk zijn.

Mijnheer de minister-president, heeft de huidige regeling, die loonwerkers uitsluit van VLIF-steun, een nega-

tief effect op de concurrentiepositie van de loonwerkers ten aanzien van de landbouwers in het algemeen en de machineren in het bijzonder? Hoe staat u tegenover de vraag van de loonwerkers om een beperkte VLIF-steun te krijgen voor materieel dat een zuiver agrarische finaliteit heeft? Zult u de openstelling van de VLIF-steun voor loonwerkers onderzoeken? Onder welke concrete modaliteiten moet VLIF-steun voor de loonwerkers mogelijk zijn? Zult u binnen de begroting een budget reserveren voor de toekenning van VLIF-steun aan de loonwerkers?

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister-president, de heer Callens brengt het verhaal op een genuanceerde wijze. Hij heeft het over selectieve steun en mogelijke concurrentievervalsing. Als er nog eens wijzigingen aangebracht worden binnen het VLIF, vind ik het de moeite waard om die punten mee te onderzoeken.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer Callens, uw vraag betreft opmerkingen uit de sector van het loonwerk. Die opmerkingen hebben ons intussen ook bereikt. U vestigt terecht de aandacht op de eventuele gevaren van concurrentievervalsing.

In de lange traditie van het VLIF – eerst op federaal niveau en sinds enkele jaren op Vlaams niveau – heeft het loonwerk nooit behoord tot het toepassingsgebied van de steunregeling. Dat heeft niet belet dat het loonwerk zich vrij vlot heeft kunnen ontwikkelen. Ik kan wel begrijpen dat er in de sector van het loonwerk nu met een zekere argwaan wordt gekeken naar de investeringssteun voor landbouwers die machines aankopen, en vooral ook naar de nieuwe evolutie waarbij we de samenwerking bij aankoop en gebruik van machines promoten.

In Vlaanderen is er een sterke traditie om, zodra het gaat om gespecialiseerde activiteiten met dure machines, die activiteiten zoveel mogelijk over te laten aan loonwerkers. Dat is een economisch verantwoorde optie, gelet op de specialisatie van de bedrijven en het feit dat men steeds meer gespecialiseerde machines nodig heeft. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om gespecialiseerde oogstmachines en spuitmachines. Het geavanceerde karakter van die machines neemt overigens nog met het jaar toe. Ondanks de bestaande steunverlening van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds is het voor de meeste landbouwbedrijven dan ook een meer

rendabele optie om over te schakelen op loonwerk. Machines die door landbouwers worden aangekocht, zijn doorgaans minder gespecialiseerd: tractoren, kleine mestinjectoren, materiaal voor veldbewerking enzovoort.

De machineringsen kunnen conform het beleidsoogmerk dat wij nastreven, namelijk de samenwerking bevorderen, beroep doen op steun van het Vlaams Landbouw-investeringsfonds. Het gaat meestal om minder gespecialiseerde machines die de loonwerkers minder concurrentie aandoen. Ik verwijs naar het bezoek aan de machineringsen in Bocholt, waar we hebben gezien dat machineringsen meer en meer samenwerken met loonwerkers en de activiteit van de machineringsen aanvullend werkt.

Wat de concurrentiepositie van het loonwerk betreft, moeten we de zaak dus goed opvolgen, maar bestaat er in principe geen storend effect. De steunmaatregelen voor landbouwinvesteringen, zowel federaal als Vlaams, hebben nooit het loonwerk binnen hun toepassingsgebied gehad.

Bij het begin van deze legislatuur hebben we via een decreetwijziging het toepassingsveld van het Vlaams Landbouw-investeringsfonds uitgebreid naar de gehele omkadering van de land- en tuinbouwsector. We hebben dit eigenlijk al goedgekeurd in het parlement. Ik ben principieel absoluut niet gekant tegen het toekennen van steun aan loonwerkers, bijvoorbeeld wanneer het zou gaan om machines in het kader van mechanische onkruidbestrijding of geavanceerde spuittoestellen waarmee belangrijke milieuwinst kan worden geboekt. We hebben het VLIF geheroriënteerd op duurzaamheidsinvesteringen.

We hebben decretaal de mogelijkheid gecreëerd, maar dat heeft een budgettaire impact. De minister van Begroting, de heer Van Mechelen, oordeelde dat het om budgettaire redenen beter was om van deze mogelijkheid geen gebruik te maken.

Er zijn argumenten om dit een jaar te bekijken. We stellen vast dat er opnieuw sterk geïnvesteerd wordt in de landbouwsector, dat er een enorme toename is van het aantal dossiers en van het totale bedrag. In 2006 werden bij het VLIF niet minder dan 5250 dossiers ingediend. Een jaar en twee jaar daarvoor waren dat er ruimschoots meer dan 3000. In 2003 was het aantal 3677. Dat betekent een enorme stijging van het aantal steunaanvragen: over een periode van drie jaar een groei van meer dan 40 procent in het aantal dossiers en het kapitaalvolume. Ik denk dat minister Van Mechelen daar terecht aandacht voor vraagt.

Het lijkt mij op dit moment prioritair om de dossiers van de land- en tuinbouwproducenten zelf te betoelagen. Tot nu toe zijn er nooit toelages geweest, maar principieel is

het mogelijk gemaakt. Bovendien is er voor de ondersteuning van de primaire producenten ook Europese cofinanciering mogelijk. Voor de loonwerksector is dat niet het geval.

Bij een volgende evaluatie van het VLIF, zal ik opnieuw pleiten voor de ondersteuning van de machine-aankoop door loonwerkers. Ik zal de problematiek minstens tegen het licht houden en zo nodig gebruik maken van de mogelijkheid die decretaal voorzien is bij de wijziging aan het begin van de legislatuur.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Dank u wel, mijnheer de minister-president, voor uw uitgebreide antwoord. Ik hoor dat u aan het meedenken bent. U zou selectief kunnen werken in het budget. U kunt ook algemener werken, zoals nu het geval is. Als het enigszins mogelijk is om het probleem op te lossen, zou ik u willen vragen om volgend jaar in het nodige budget te voorzien om de VLIF-steun op te trekken.

De heer Jos De Meyer: Aansluitend bij de terminologie van de heer Callens merk ik op dat het ons uiteraard verheugt dat de minister-president reeds meedenkt in dit dossier. We moeten er natuurlijk nog voor zorgen dat ook de minister van Financiën meedenkt. We hebben dus nog een gezamenlijke opdracht te volbrengen.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Ik wil à décharge van minister Van Mechelen opmerken dat er onlangs werd besloten tot een verhoging van de VLIF-middelen. Ik heb de gegevens niet bij, maar ik meen dat het om 12 miljoen euro gaat. Dat bedrag dient om de enorme toevloed aan dossiers op te vangen.

We leggen ook een duidelijk accent op milieuvriendelijke investeringen. Ze worden extra betoelaagd vanuit het VLIF. Voor wat de spuittoestellen betreft, hebben we recent maatregelen ad hoc genomen. We proberen om het gebrek aan de verbreding van het toepassingsgebied loonwerk voor een deel op te vangen door ondersteuning ad hoc. Bij het aanpassen van de spuitkoppelingen gaat het vooral om het verlies bij het keren van de tractor op het begin en het einde van het veld want er is een kleiner verlies van pesticiden. Dit levert winst op voor het milieu.

Ik houd deze zaak dus in het oog, maar ik heb ook begrip voor de houding van minister Van Mechelen. Er is immers sprake van een enorme opstoot van investeringen in de landbouwsector. De regering heeft reeds bijzondere inspanningen geleverd: 12 miljoen euro is

niet weinig. De bomen groeien natuurlijk niet tot in de hemel. Voor veel beleidsdomeinen wordt extra geld gevraagd en we zullen bekijken hoe alles evolueert. Ik heb het verzoek genoteerd, maar ik zal vandaag geen vage beloften doen, noch beloften die ik niet kan nakomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Karlos Callens treedt als waarnemend voorzitter op*

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de plannen om de volkstuinen te herwaarderen

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over promotieacties voor volkstuintjes

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik ben het niet zo vaak eens met u, maar – om het met de woorden van de vorige spreker te zeggen – in dit geval wil ik graag met u meedenken. Het belang van de volkstuintjes in Vlaanderen kan niet overschat worden. Ik vind de volkstuintjes zo belangrijk dat ik na uw bezoek aan Oostende prompt een interpellatieverzoek heb ingediend. Ik deed dat om u te steunen, want na de interpellatie wou ik een motie indienen zodat het hele Vlaams Parlement u kon steunen bij deze ongelooflijk belangrijke demarche. Helaas ligt het Uitgebreid Bureau niet wakker van de volkstuintjes en besliste het dat een vraag om uitleg wel zou volstaan – het Uitgebreid Bureau dwaalt.

Ik was heel gelukkig toen ik in de agenda zag dat ook mevrouw Merckx en de heer Sannen een gelijkaardige vraag om uitleg zullen stellen. Mevrouw Merckx is zoals altijd trouw op post en de heer Sannen komt misschien nog. *(Opmerkingen)*

Het is spijtig dat de heer Sannen verontschuldigd is. De vrouwen zullen het schip drijvende moeten houden.

Mijnheer de minister-president, onze geschiedenis loopt een beetje gelijk. In een vroeger leven was ook ik schepen van Ruimtelijke Ordening en Groenvoorziening en u

werd in Ieper op het belang van de volkstuintjes geweest. Ik ken de volkstuintjes ook op een andere manier. Mijn vader heeft altijd gedroomd van een volkstuintje. Eerst had hij het echter te druk en toen hij het niet meer zo druk had en zich ging inschrijven, kwam hij op de wachtlijst terecht. Hij is helaas overleden voor hij aan de beurt kwam. Als u niet oppast, dreigt ook u een minister van de wachtlijsten te worden. Uw collega, minister Vervotte, is minister van de wachtlijsten voor welzijnsvoorzieningen en u wordt misschien minister van de wachtlijsten voor volkstuintjes.

Dat er wachtlijsten zijn, bevestigt onze onderliggende thesis: mensen hebben enorm veel behoefte aan volkstuintjes. In deze vaak overstreste tijden is het contact met de natuur enorm belangrijk. Het besef dat door het zaaien van een klein zaadje iets kan worden gecreëerd, werkt helend. Er wordt mee gelachen, maar ik ben overtuigd van het belang van die ervaring. Sommige groene jongens en meisjes noemen dit onzin. Ze vinden dat de volkstuintjes het natuurlandschap verstoren, dat er te agressief getuinierd wordt en dat er onvoldoende biologisch getuinierd wordt. Ik ga voor biologisch geteelde volkstuingroentjes.

Op mijn weg ontwaar ik – net zoals ook u het omschreef – de harde economische jongens en meisjes, die helemaal geen boodschap hebben aan volkstuintjes. Een volkstuintje is nu eenmaal niet iets waarvan de rijke, hardwerkende tweeverdieners genieten, maar spreekt eerder de kleine man aan. De kleine man staat trouwens niet per definitie gelijk met een werkloze. Mensen met een hoog loon zullen de tijd niet vinden en zullen zichzelf niet willen verlagen tot het bewerken van een klein stukje grond.

Ik weet toch wel een beetje waarover ik spreek. Mijn vader heeft geen volkstuintje gekregen, maar mijn zus heeft er wel eentje. Ze beschrijft hetzelfde als wat in de kranten werd vermeld naar aanleiding van uw bezoek aan Oostende: steeds meer allochtonen bewerken een volkstuintje. Volgens de cijfers zou het in Antwerpen gaan om 25 tot 40 percent en in Gent om 20 percent. Mensen die naast elkaar leven en soms een beetje racistisch zijn, komen toch heel goed overeen in de tuintjes. Dat is hartverwarmend. Allochtonen helpen mijn zus bijvoorbeeld bij het planten van bonen en het bouwen van een konijnenhok.

Mijnheer de minister-president, volkstuintjes zijn in steden meer dan nodig. De inwoners van steden hebben meestal geen tuin en vaak helemaal geen buitenruimte. Zeker allochtonen, die vaak uit rurale gebieden in Marokko of Turkije komen, vinden daar een verankering in onze samenleving.

Ik ben heel blij dat u het belang van volkstuintjes erkent en er beleidsconclusies uit trekt. Dat is uw taak als

minister-president. Ik geef een citaat van u uit de krant: “We moeten de toekomstige ruimtebehoefte van de volkstuintjes in kaart brengen. Bovendien moeten alle knelpunten en ruimtelijke kenmerken opgenomen worden in de kwantitatieve en kwalitatieve inventaris. Het onderzoek moet tegen half juli klaar zijn en moet een overzicht bieden van de kansen en de bedreigingen van de volkstuintjes. De zones zijn nu ruimtelijk niet ingekleurd en zijn vaak bedreigd.”

Ik trek positieve en negatieve conclusies uit die passage. Het aantal tuintjes en de ruimtelijke kenmerken in kaart brengen, lijkt me positief. Sommige volkstuintjes liggen ongelukkig, vaak met bedreiging voor de gezondheid: naast autosnelwegen bijvoorbeeld. Hoeveel fijn stof en zware metalen zitten er in de groenten? Sommige liggen in natuurgebieden, waar ze niet thuishoren, in woonuitbreidingsgebieden of op gronden met andere bestemmingen.

Veel belangrijker is uw tweede conclusie: “De zones zijn nu ruimtelijk niet ingekleurd en zijn vaak bedreigd.” Wat bedoelt u daarmee? Wilt u in de toekomst voor volkstuintjes een eigen kleur in de gewestplannen, zodat men ze pas kan verwijderen na het opmaken van een bijzonder plan van aanleg of een ruimtelijk structuurplan? Ik zou zo’n voorstel onmiddellijk steunen. Hiervoor kan en moet in Vlaanderen ruimte worden gecreëerd. Als we zorgvuldiger omspringen met ruimte voor bedrijven en woongebieden, kunnen we meer realiseren binnen dezelfde oppervlakte. Er moet en kan binnen onze wetgeving een duidelijke omschrijving komen om de volkstuintjes een apart, beschermd statuut te geven.

Een studie maken is goed, maar ik weet dat veel studies in een lade verdwijnen eens de stoom van de ketel is. Dat is mijn vrees en ook die van bepaalde commentatoren. Ik citeer: “Geen onderwerp is te min voor Yves Leterme. Volkstuinen appelleren aan een populair tijdverdrijf. De minister-president voert doorlopend campagne.”

Het is een publiek geheim dat u de Senaatslijst zult trekken. Op 10 juni verlaat u waarschijnlijk de Vlaamse Regering, als u een uitvoerend mandaat kunt verwerven. De studie zal midden juli af zijn. De kans is groot dat ze aan een andere minister-president wordt afgeleverd. Zorgt u ervoor dat u voor uw eventuele afscheid dingen verankert zodat uw opvolger uw mooie intenties om de volkstuinten een statuut te geven niet meer kan terugdraaien?

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Net zoals collega Vogels ben ik blij met de belangstelling voor de volkstuinten. Het doet me plezier dat dit een groter publiek bereikt dan de abonnees van het magazine ‘De Volkstuin’ en dat het op de politieke agenda komt.

Het KADOC (Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving) in Leuven bereidt samen met de vzw De Volkstuin een publicatie en een tentoonstelling voor. De timing loopt ongeveer gelijk. De publicatie wordt op 12 juli voorgesteld bij de opening van de tentoonstelling. Professor Rimanque, de grondwetspecialist, heeft kunstfoto’s gemaakt van de volkstuinten in Vlaanderen. Door de aankondiging van de minister-president, de tentoonstelling en het boek kunnen we voortaan zeker zijn van aandacht. De samenloop is opportuun. We moeten de kans nu grijpen.

De volkstuinten hebben een lange geschiedenis. In de 19^e eeuw werden ze beschouwd als een vorm van volksverheffing, maar eigenlijk spelen nog steeds dezelfde bekommernissen: gezondheid, sociale aspecten, respectabele vrijheidsbesteding enzovoort. Naar vandaag vertaald geeft dit een bijdrage tegen de verzuring.

Daarom is het interessant om de geschiedenis te bekijken, en dat beoogt het KADOC in de publicatie. Het boek geeft een overzicht van ideeën over de volkstuintjes. Het fenomeen groeide bij stadsbewoners tijdens het interbellum en vooral tijdens de oorlog. De vrouwen zetten de mannen ertoe aan om de voedselvoorraad veilig te stellen.

We stellen toch vast dat de volkstuinten vooral plaatsen zijn geworden waar verschillende leeftijden en nationaliteiten elkaar ontmoeten, met elkaar communiceren en ideeën uitwisselen. Ze creëren verbondenheid en eenheid over standen en culturen heen. De volkstuinten zijn daar in het verleden voor ingeschakeld en kunnen vandaag, aangepast aan deze tijd, eenzelfde rol spelen.

Ze zijn niet als dusdanig erkend en niet ingekleurd in industrie- en woonuitbreidingszones. Doordat ze vaak al restgebieden waren, moesten ze vaak wijken als er nieuwe projecten kwamen en kregen ze meestal een andere bestemming.

Er zijn wachtlijsten. Er zijn dus heel wat geïnteresseerden en we moeten daar blij om zijn. Ik las bijvoorbeeld dat er in het district Antwerpen 15 perceeltjes te verdeelen zijn over 150 geïnteresseerden. Dat moet toch een belletje doen rinkelen.

Mijnheer de minister-president, van wie komt de aanzet om de volkstuintjes te inventariseren? Wat is de precieze onderzoeksopdracht voor de Universiteit Gent? Van welke definitie van het begrip ‘volkstuint’ vertrekt men? Als de overheid zich gaat moeien met de volkstuintjes, is het immers belangrijk om duidelijkheid te hebben. Wat zijn de essentiële kenmerken van een volkstuint? Volgen we de Nederlandse definitie of hebben we een eigen Vlaamse definitie? Welke beleidsacties worden aan de resultaten verbonden? Velt, de Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze,

heeft al gereageerd op uw optreden. Velt vraagt om het niet bij een inventarisatie te laten, maar om ook in midelen te voorzien voor concrete ecologische acties. Gaat u daarvoor in begeleiding voorzien, zoals door Velt wordt gesuggereerd?

Wat moet er gebeuren om het voortbestaan van de volkstuintjes te verzekeren en om de oogmerken nog beter te realiseren? Zullen zij een eigen statuut krijgen? Heeft dat implicaties voor de ruimtelijke ordening, bijvoorbeeld door een andere bestemmingsinskeuring? Op welke manier gaan we de sociale functie van de volkstuinten verder onderbouwen voor de toekomst?

Ik neem aan dat ook andere beleidsdomeinen, zoals Welzijn en Onderwijs, daarbij betrokken kunnen worden. Er zijn bijvoorbeeld ook scholen die een volkstuint ter beschikking hebben. Op welke wijze zal de verdere sensibilisering en communicatie rond dit initiatief verlopen?

Ik loop nu misschien wat vooruit op de resultaten van de studie, maar is het de bedoeling om de gemeenten of de provincies te verplichten om in een aantal gronden voor volkstuintjes te voorzien? Hoe gaat u dat verankeren? Een intentieverklaring ten gunste van de volkstuinten volstaat echt niet, want daarvoor zijn er de wachtlijsten.

De heer Karlos Callens: Een belangrijk element dat hier nog niet vermeld is, is het feit dat mensen die in een volkstuintje werken, voeling krijgen met de landbouw. Ze ervaren hoe hard de landbouwer soms moet werken en hoe moeilijk het is om iets eetbaars te produceren. In veel tuintjes staat er enkele maanden na de zaaiperiode meer onkruid dan groenten of fruit.

Mevrouw Vogels, ik heb het overigens moeilijk met uw probleem rond de intensieve landbouw en de andere landbouw. Het ene is natuurlijk economisch, het andere heeft een eerder recreatieve inslag. Maar dat is een andere kwestie.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Collega's, wat betreft de aanleiding voor het onderzoek, kan ik u zeggen dat bij iedere beleidsverantwoordelijke het element van de persoonlijke inschatting meespeelt. Ik woon zelf niet ver van enkele volkstuintjes. Via mijn schoonvader is mijn familie al lang lid van Werk van den Akker, een vereniging van volkstuinten. Ik heb ook ervaring als schepen van Ruimtelijke Ordening. Achteraf gezien heb ik overigens spijt dat ik destijds ben meegegaan in het denkpatroon om het vestingcomplex in Ieper uit te breiden en de natuurgebieden er rond te laten uitdijen. Telkens als er een volkstuintje vrijkwam, nam het stadsbestuur de grond over. Daar werd tegen geprotesteerd,

maar we zijn er niet op ingegaan. Achteraf gezien was dat niet mijn meest gelukkige beslissing.

Eind 2006 hebben we de beslissing genomen om de volkstuinten eens volledig te laten inventariseren. Er is toen een studieopdracht gegeven. Het doel van die inventarisatie is het verkrijgen van een correct en overzichtelijk beeld van zowel de ruimtelijke als de sociologische aspecten van de Vlaamse volkstuinten. De opdracht is begin 2007 toegekend aan de Universiteit Gent, afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke Planning.

Ik trek mij overigens absoluut niets aan van wat de commentatoren in de kranten schrijven. Dat is hun probleem. Mijn persoonlijk ideaal ligt hoger dan elke dag in de krant te schrijven hoe de situatie in elkaar zit.

Het is de bedoeling om een omvattende analyse te doen. Het onderzoek is kwantitatief – hoeveel tuintjes zijn er precies, hoeveel gebruikers zijn er, hoe groot is de vraag, hoeveel zijn er opgenomen en met welk statuut in de ruimtelijke planning? – maar ook kwalitatief – wat zijn de kenmerken van de tuintjes, wie zijn de gebruikers, met welke voorzieningen zijn de tuinen uitgerust enzovoort? Sommige steden verbieden immers elke constructie in de tuinen, andere laten heel wat toe. Het overgrote deel van de stedelijke reglementen verbiedt ook het houden van dieren, op andere plekken kan het dan weer wel.

Het onderzoek wordt vanuit de Vlaamse administratie gestuurd door de afdeling Monitoring en Statistiek, of AMS, en begeleid door een stuurgroep, die overmorgen opnieuw bijeenkomt. Het onderzoek wordt via het lidmaatschap van de stuurgroep mee opgevolgd door de Vereniging voor Ecologisch Tuinieren, het Brussels Instituut voor Milieubeheer – omdat dat instituut de zaak al goed opvolgt in Brussel –, de vzw De Vlaamse Volkstuint, de Vereniging voor Openbaar Groen, de afdeling Duurzame Landbouwtontwikkeling van het Departement voor Landbouw en Visserij en de afdeling Ruimtelijke Planning van minister Van Mechelen.

Mevrouw Merckx-Van Goey, Velt is niet alleen een partner, maar wordt ook uitvoerig bevraagd in het kader van het onderzoek. De verzuchtingen en suggesties van de vereniging kunnen dus meegenomen worden in het onderzoek.

KADOC bereidt een publicatie en tentoonstelling voor in het kader van het eeuwfeest van de volkstuinten. Er bestaat een samenwerking tussen het project van KADOC en het project dat vanuit mijn administratie wordt gestuurd. KADOC heeft logischerwijze vooral oog voor het historische, terwijl onze invalshoek eerder actueel en beleidsvoorbereidend is. De samenwerking is dus wederzijds versterkend. De Vlaamse Regering wil zeker meewerken aan het project van KADOC,

maar ik veronderstel dat u het hebt over een interesse die breder kan zijn dan de klassieke vraag om mee te financieren.

Mevrouw Vogels, mevrouw Merckx-Van Goey, de inventarisatie is een eerste stap. In de terminologie van Jozef Cardijn gaat het over 'zien, oordelen en handelen'. Wij zien nu aan het zien. We proberen het geheel tegen half juli zo goed mogelijk te zien. De inventarisatie moet de Vlaamse Regering op voorstel van de bevoegde minister toelaten om desgevallend passende maatregelen voor de volkstuinten te nemen.

Eens de bevindingen er zijn en het resultaat wordt opgeleverd, gaan we dat grondig evalueren – oordelen, in de terminologie van Cardijn. Op basis van de verkregen inzichten kunnen we dan zien hoe vanuit het beleid ingespeeld kan worden en welke beleidsacties er desgevallend aan verbonden kunnen worden.

De oplevering is voorzien voor medio juli. We zitten nu halfweg de duur van het onderzoek. Het is dus absoluut te vroeg om conclusies te trekken, laat staan beleidsaanbevelingen te formuleren of beleidsacties te ondernemen. Als beleidsverantwoordelijke kan ik uiteraard wel, op basis van mijn eigen inzichten en het materiaal waarover ik beschik, zelf mijn mening over de kwestie geven.

De vragen die werden gesteld met betrekking tot concrete pistes zoals criteria per regio, quota per gemeente, het verlenen van een eigen statuut aan de volkstuin en het koppelen van middelen aan bepaalde pistes of projecten, lopen vooruit op de conclusies. Ik meen wel dat je volkstuinten niet op een duurzame manier kunt inrichten, als je er op lokaal niveau geen onderbouw aan geeft. Die ervaring heb ik althans opgedaan in het lokale bestuur.

Het lijkt aannemelijk dat de behoefte aan ruimte voor volkstuinten zal toenemen naargelang de verdichting van de steden toeneemt. We kunnen bijvoorbeeld nadenken over de aanleg van volkstuinten bij de ontwikkeling van stadsrandbossen of andere projecten. Maar ook hier is het nog te vroeg voor keuzes in deze of gene richting. De bestaansreden van het onderzoek is overigens net dat het ons moet toelaten om goed onderbouwde beslissingen te nemen.

Het spreekt voor zich dat op het vlak van ruimtelijke ordening, ongeacht de concrete beleidsopties, ieder beleidsniveau – lokaal, provinciaal en Vlaams – in lijn met het principe van de subsidiariteit hierin zijn verantwoordelijkheid zal kunnen en moeten nemen. Ik verwijs ook naar het volgende nummer van het magazine De Volkstuin, waarin ik dienaangaande nog een aantal zaken uiteenzet, onder meer ook over de concrete verankering.

Vanuit het Vlaamse Gewest moeten we bijzonder veel aandacht hebben voor de sensibilisering van de lokale en

provinciale overheden. Maar daarmee loop ik vooruit op de conclusies van het onderzoek. Ik heb hieromtrent contact gehad met minister Van Mechelen. Een aanpassing van het decreet op de Ruimtelijke Ordening ter zake is momenteel niet aan de orde. We moeten kiezen voor een aanpak die voldoende soepelheid toelaat bij de benadering van de problematiek van de volkstuinten.

Ik ben overigens blij dat de volkstuinten, mede naar aanleiding van mijn initiatief, voor het eerst in vijftien jaar eens ter sprake zijn gekomen in dit parlement. Ik heb hier zeer emotionele pleidooien gehoord. Uit opzoekingen met de zoekmachine blijkt dat de volkstuinten hier nu pas voor het eerst aan de orde zijn. Het is goed dat daar eens over nagedacht wordt. Er komen hier soms andere thema's aan bod die niet op de interesse kunnen rekenen van 30.000 à 40.000 gezinnen.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de minister-president, wij zijn het roerend eens met elkaar. Ik houd ook wel van de aanpak 'zien, oordelen, handelen', maar u hebt er zelf al aan toegevoegd dat 'zien' nooit waarde vrij is, zeker niet in de politiek. Je geeft pas een studieopdracht wanneer je iets bewezen wilt zien waarvan je zelf al overtuigd bent.

U, mevrouw Merckx-Van Goey en ikzelf zijn ervan overtuigd dat volkstuinten nog altijd een plaats hebben in onze huidige samenleving en dat we geen onderzoek moeten afwachten om een aantal basisprincipes te verdedigen. Hoe je de zaken precies invult, dat is iets anders. Als u niet duidelijk kiest voor de ruimtelijke verankering van volkstuinten, gaan de volkstuinten op termijn allemaal verdwijnen. Doordat volkstuinten geen statuut hebben, hebben ze altijd de zwakste positie in onderhandelingen. U hebt het ervaren als schepen van Ruimtelijke Ordening, net als mevrouw Merckx-Van Goey en ikzelf. Zonder ruimtelijk statuut kan men niet op tegen het lobbywerk voor bedrijfsterreinen en woongebieden.

Het zou verkeerd zijn om volkstuinten, die bij uitstek belangrijk zijn in de steden, aan de rand te plaatsen, bij de stadsbossen. Dan verplicht je mensen om met de wagen naar hun volkstuin te rijden. Hoe je het ook draait of keert, de volkstuinten behoren vaak toe aan mensen die geen auto hebben. Zij gaan er met de fiets naartoe. Mensen met een auto kunnen zich op een andere manier groen veroorloven.

De ruimtelijke verankering van volkstuinten betekent het gedeeltelijk herbekijken van uw Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het zegt op dit moment dat er x aantal woningen nodig zijn die we prioritair gaan realiseren door 'inbreiding'. Dat houdt in: het aansnijden van de woonuitbreidingsgebieden in de steden. Ik voel via mijn lokaal mandaat dat daarvoor vandaag geen draagvlak is. De Vlaamse steden hebben al te weinig

groen, zeker in vergelijking met buitenlandse steden. We moeten durven nadenken over het creatiever invullen van de woonbehoeftes in het Ruimtelijk Structuurplan. Ik heb daar ideeën over, maar de tijd ontbreekt om ze hier te bespreken. Ik wil er wel eens met u persoonlijk over praten.

De voorzitter: Dat hoort thuis bij de commissie voor Ruimtelijke Ordening.

Mevrouw Mieke Vogels: Maar als je alles opsplitt, mijnheer de voorzitter, kom je nooit tot een beleid. Je moet een omvattende visie hebben.

De voorzitter: Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Aansluitend denk ik dat het mogelijk moet zijn om aan de hand van het studieproject aan een algemene visie te werken. Onze steun voor verschillende, gelijklopende insteken zal u zeker helpen. Eens het project afgerond is, moeten we in het parlement een moment uittrekken om dit te bekijken. Ik geef er de voorkeur aan om dit samen te houden. Het achterliggende concept is net het aantrekkelijke. Met een lokale onderbouw geeft het kansen, zelfs tegenover de grote projecten.

Het is goed dat minstens twee van de instanties die ik genoemd heb, via de stuurgroep informatie kunnen uitwisselen. Van de verankering moeten wij samen met u werk maken.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Ik betreur de voortijdige aankondiging van mijn desgevallend vertrek. Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat de studie doorgevoerd wordt wanneer ze beschikbaar is in de zomer.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
